

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia komora)

z 10. septembra 2019*

„Verejné zákazky na služby – Verejné obstarávanie – Služba správy aplikácií a infraštruktúr v oblasti informatiky – Odmietnutie ponuky uchádzača a zadanie zákazky iným uchádzačom – Povinnosť odôvodnenia – Posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou – Charakteristické znaky a relatívne výhody úspešných ponúk – Žiadosť o odôvodnenie zo strany uchádzača, ktorý sa nenachádza v niektorej zo situácií vyžadujúcich vylúčenie a ktorého ponuka je v súlade so súťažnými podkladmi“

Vo veci T-741/17,

TRASYS International EEIG, so sídlom v Bruseli (Belgicko),

Axianseu – Digital Solutions SA, so sídlom v Lisabone (Portugalsko),

v zastúpení: L. Masson a G. Tilman, avocats,

žalobcovia,

proti

Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva (EASA), v zastúpení: S. Rostren, E. Tellado Vásquez a H. Köppen, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci V. Ost, M. Vanderstraeten a F. Tulkens, avocats,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh založený na článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia EASA z 28. augusta 2017, ktorým sa odmieta ponuka predložená konzorciom žalobcov v rámci verejného obstarávania EASA.2017.HVP.08 týkajúceho sa verejnej zákazky na služby, pokiaľ ide o správu aplikácií a infraštruktúr v oblasti informatiky v Kolíne nad Rýnom (Nemecko), a zákazka sa systémom zostupného poradia zadáva iným trom uchádzačom,

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora),

v zložení: predseda komory S. Frimodt Nielsen, sudcovia I. S. Forrester (spravodajca) a E. Perillo,

tajomník: L. Ramette, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. apríla 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

Okolnosti a kontext predchádzajúci sporu

- 1 Oznámením o vyhlásení verejného obstarávania z 5. apríla 2017 uverejnenom v dodatku *Úradného vestníka Európskej únie* z 15. apríla 2017 (Ú. v. EÚ 2017, S 075-144229) pod referenčným číslom EASA.2017.HVP.08 (ďalej len „oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania“) začala Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (EASA) verejné obstarávanie týkajúce sa verejnej zákazky na služby týkajúce sa správy aplikácií a infraštruktúr v oblasti informatiky v Kolíne nad Rýnom (Nemecko).
- 2 Oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania sa týkalo uzavretia jednej alebo viacerých rámcových zmlúv týkajúcich sa služieb správy aplikácií a infraštruktúr v oblasti informatiky. Rámcové zmluvy stanovili systém zostupného poradia. EASA tak najskôr zasiela svoje objednávky subjektu umiestnenému na prvom mieste, potom subjektu umiestnenému na druhom mieste a napokon uchádzačovi umiestnenému na treťom mieste.
- 3 Dňa 31. mája 2017 žalobcovia TRASYS International EEIG (ďalej len „Trasys“), európske zoskupenie hospodárskych záujmov, a Axianseu – Digital Solutions SA (predtým Novabase IMS – Infrastructures & Management Services SA), spoločnosť založená podľa portugalského práva, predložili spoločnú ponuku vo forme konzorcia, ktoré riadilo Trasys. V reakcii na oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania predložilo ponuku ďalších sedem uchádzačov.
- 4 V súťažných podkladoch sa uvádzalo, že rámcová zmluva bola uzavretá na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky podľa princípu najlepšieho pomeru kvality a ceny, teda technickej kvality a ceny, ktoré každé jednotlivito zodpovedali 50 % pri hodnotení navrhovaných ponúk, a to pod podmienkou, že úspešný uchádzač alebo uchádzači spĺňajú určité minimálne kritériá vzhľadom na oprávnenosť, nevyhlúčenie, spôsobilosť a súlad ponuky.
- 5 Dňa 13. júla 2017 EASA v rámci analýzy prijatých ponúk a na základe porovnania sadzieb navrhovaných jednotlivými uchádzačmi zaslala štyrom z nich (Atos, Icarus, e-KARE a UniSystems) žiadosti o odôvodnenie týkajúce sa najmä zjavne neobvykle nízkej ceny, ktorú navrhovali. V nadväznosti na odpovede, ktoré títo uchádzači zaslali na žiadosti o odôvodnenie, EASA požiadala 18. augusta 2017 o dodatočné informácie každého z dotknutých uchádzačov, ktorí doplnili svoje odpovede. O tejto korešpondencii neboli žalobcovia informovaní.
- 6 Rozhodnutím z 28. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) EASA odmietla ponuku konzorcia žalobcov predloženú v rámci verejného obstarávania EASA.2017.HVP.08 a podľa systému zostupného poradia zadala rámcovú zmluvu týmto trom uchádzačom: Icarus umiestnená na prvom mieste, Atos umiestnená na druhom mieste a UniSystems umiestnená na treťom mieste.
- 7 Listom z 28. augusta 2017 EASA informovala Trasys, že hodnotenie ponuky konzorcia tvoreného žalobcami, ktoré sa umiestnilo na piatom mieste, neumožnilo dospieť k záveru, že táto ponuka je ekonomicky najvýhodnejšia. Z porovnávacej tabuľky medzi prvým úspešným uchádzačom a konzorciom žalobcov v tomto liste totiž vyplývalo, že „technické skóre“ prvého úspešného uchádzača je 82, zatiaľ čo skóre žalobcov je 91, čo v prípade prvého úspešného uchádzača znamená „vážené technické skóre“ 41 a v prípade žalobcov 45,5. „Vážené finančné skóre“ v prípade prvého úspešného uchádzača bolo 48,8 a len 29,64 v prípade žalobcov, čo predstavuje „celkové skóre“ 89,80 v prípade prvého úspešného uchádzača a 75,14 v prípade žalobcov. EASA vyzvala Trasys, aby v prípade, že si to želá, požiadalo o podrobnejšie informácie.
- 8 E-mailom z 31. augusta 2017 Trasys požiadalo EASA, aby mu predložila podrobnú hodnotiacu správu.

- 9 Dňa 1. septembra 2017 EASA oznámila žalobcom názvy a umiestnenie úspešných uchádzačov, ako aj výňatok z hodnotiacej správy, ktorý pozostával z tabuľky porovnávajúcej skóre prvého úspešného uchádzača so skóre konzorcia žalobcov, pokiaľ ide o technické posúdenie.
- 10 Listom zo 6. septembra 2017 žalobcovia spochybnili výsledok verejného obstarávania. Konkrétne požiadali EASA o odklad podpisu rámcovej zmluvy a o umožnenie prístupu k odôvodnenému rozhodnutiu, pokiaľ ide o zadanie zákazky, prípadne spolu s kópiou hodnotiacej správy týkajúcej sa ponúk. Žalobcovia tak uviedli, že ceny úspešných uchádzačov môžu byť len neobvykle nízke, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že služby sa budú musieť poskytovať v Kolíne nad Rýnom.
- 11 Listom z 15. septembra 2017 EASA oznámila žalobcom, že odmieta odložiť podpis rámcovej zmluvy a poukazuje na to, že v priebehu konania o hodnotení boli konkrétne traja úspešní uchádzači požiadaní, aby poskytli spresnenia k navrhovaným cenám a že tieto spresnenia komisia pre vyhodnotenie ponúk považovala za dostatočné. EASA pripojila k tomuto listu tabuľky technického hodnotenia troch úspešných uchádzačov, pričom niektoré časti boli utajené.
- 12 V ten istý deň Trasys zaslalo Európskemu ombudsmanovi sťažnosť zapísanú do registra pod číslom 1633/2017/MDC.
- 13 Dňa 25. septembra 2017 konzorcium žalobcov požiadalo EASA o predloženie dokumentov, prostredníctvom ktorých položila uchádzačom otázky, a odpovedí týchto uchádzačov, ako aj dokumentu obsahujúceho odôvodnenie, ktoré viedlo EASA k akceptovaniu odôvodnení predložených oslovenými uchádzačmi, pričom zopakovalo žiadosť o odklad podpisu zmluvy s odvolaním sa na požiadavky povinnosti odôvodnenia stanovené judikatúrou a špecifikovalo svoje pochybnosti, pokiaľ ide o neobvykle nízku cenu minimálne dvoch uchádzačov.
- 14 Dňa 17. októbra 2017 EASA zaslala žalobcom kópiu napadnutého rozhodnutia, ako aj hodnotiacej správy a zásielok, ktorými požiadala uchádzačov o objasnenia. V týchto kópiách boli veľké časti obsahujúce skutočnosti, pri ktorých sa EASA domnievala, že zverejnenie by mohlo ohroziť súkromný život alebo legitímne obchodné záujmy dotknutých uchádzačov, utajené. Pokiaľ ide o odpovede na žiadosti o odôvodnenie, EASA žalobcom vysvetlila, že v prípade pochybnosti o potenciálne dôvernej povahe dokumentu má povinnosť vyžiadať si od dotknutých uchádzačov súhlas.
- 15 Dňa 30. októbra 2017 žalobcovia podali do kancelárie Všeobecného súdu svoju žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 16 Dňa 7. novembra 2017 po výmene korešpondencie so štyrmi uchádzačmi, ktorých sa týkali žiadosti verejného obstarávateľa o odôvodnenie otázky o neobvykle nízkej cene, konkrétne spoločnosťami Atos, e-Kare, Icarus a UniSystems, ktoré sa dovoľávali obchodného tajomstva a osobných údajov, EASA informovala žalobcov, že im odmieta poskytnúť požadované dokumenty.
- 17 Listom zo 4. decembra 2017 na žiadosť ombudsmana, ktorému Trasys adresovalo svoju sťažnosť, EASA poskytla dodatočné informácie, pričom uviedla, že počas postupu hodnotenia sa objavili pochybnosti, pokiaľ ide o otázku neobvykle nízkych cien navrhnutých štyrmi uchádzačmi, ako sú denné sadzby v prípade určitých osobitných profilov, ktoré sa javili podstatne nižšie ako aktuálne trhové ceny za rovnocennú službu, a že sa uskutočnili dve výmeny korešpondencie s cieľom objasniť túto otázku týkajúcu sa týchto uchádzačov. EASA ombudsmanovi vysvetlila, že okrem niekoľkých osobitných otázok, ktoré boli položené, sa od uchádzačov požadovali dôkazy o tom, že ich ceny sú v súlade s platnými zákonmi v oblasti životného prostredia, sociálnych vecí a pracovného práva a že služby sa poskytujú pri použití sadzieb, ktoré sú porovnateľné so sadzbami uvedenými v podaniach. EASA tiež uviedla, že všetci uchádzači odpovedali, pričom predložili dôkazy, ako najmä potvrdenia o platbe, faktúry a odkazy na zmluvy týkajúce sa služieb poskytovaných v podobnom prostredí. Navyše všetci uchádzači potvrdili, že počas celej doby platnosti zmluvy budú dodržiavať vnútroštátne právne predpisy v oblasti pracovného práva a sociálneho zabezpečenia, pričom agentúre EASA predložili ako dôkaz

výpočty, ktoré EASA predložila ombudsmanovi v dôvernej prílohe. EASA vysvetlila, že komisia pre vyhodnotenie ponúk akceptovala ceny uvedené vo finančných ponukách, pričom zohľadnila vyhlásenia predložené uchádzačmi, ako aj dokumentáciu a vzorce výpočtu nákladov predložené na podporu vyhlásení, pretože neexistovali dostatočne silné dôkazy, na základe ktorých by bolo možné odmietnuť prvé tri ponuky. EASA tiež uviedla, že dôkladne posudzovala list zoskupenia Trasys zo 6. septembra 2017, ale že dospela k záveru, že bol založený na domnienkach a nepriniesol dostatočné dôkazy.

- 18 EASA vo svojej komunikácii s ombudsmanom tvrdila, že žalobcom zaslala celú požadovanú dokumentáciu. EASA však ombudsmanovi nespresnila, že dokumenty zaslané žalobcom neobsahovali podrobnosti overenia, ktoré uskutočnila, pokiaľ ide o možnosť neobvykle nízkej ceny, ani to, že tieto dokumenty boli z dôvodov dôvernosti utajené.
- 19 Súbežne s tým EASA odovzdala ombudsmanovi ako dôkazy v rámci dôvernej prílohy dôverné dokumenty.
- 20 Listom zo 4. februára 2018 EASA informovala ombudsmana o prekážke začatého konania pred Všeobecným súdom. Ombudsman však rozhodol, pričom uviedol, že predmet žaloby pred Všeobecným súdom nie je totožný s predmetom sťažnosti zoskupenia Trasys, o ktorej koná, keďže sa obmedzuje na to, že od EASA požaduje lepšiu odpoveď na svoje otázky, pokiaľ ide o súlad ponúk úspešných uchádzačov s pracovným právom na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Európskej únie. V tomto kontexte 1. júna 2018 ombudsman ukončil konanie, keď dospel k záveru, že vec je vyriešená, keďže EASA zlepšila svoje pôvodné odpovede tak, že poskytla zoskupeniu Trasys podrobnú, primeranú a komplexnejšiu odpoveď.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 21 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 30. októbra 2017 podali žalobcovia žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 22 EASA podala svoje vyjadrenie k žalobe do kancelárie Všeobecného súdu 19. marca 2018.
- 23 Uznesením z 22. novembra 2018 Všeobecný súd na základe článku 103 ods. 1 svojho rokovacieho poriadku nariadil agentúre EASA, aby predložila úplnú dôvernú verziu hodnotiacej správy, žiadostí o odôvodnenie ceny a listov s odpoveďou na žiadosti o odôvodnenie ceny. Všeobecný súd tiež uviedol, že tieto dokumenty nebudú v tomto štádiu oznámené ostatným účastníkom konania. EASA predložila požadované dokumenty v stanovenej lehote.
- 24 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 11. apríla 2019 a v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, ktoré predchádzalo konaniu pojednávania.
- 25 Na záver pojednávania Všeobecný súd poskytol účastníkom konania lehotu, aby mohli dojednať dohodu, ktorou by sa mohlo ukončiť konanie. Dňa 2. mája 2019 EASA informovala Všeobecný súd, že účastníci konania nedospeli v stanovenej lehote k dohode, čo viedlo k ukončeniu ústnej časti konania.
- 26 Žalobcovia navrhujú, aby Všeobecný súd:
 - zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - uložil EASA povinnosť nahradiť trovy konania.

- 27 EASA navrhuje, aby Všeobecný súd:
- vyhlásil žalobu za neprípustnú v rozsahu, v akom smeruje proti „implicitnému rozhodnutiu o neuzavretí rámcových zmlúv so žalobcami“,
 - zamietol žalobu ako nedôvodnú,
 - uložil žalobcom povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

- 28 Žalobcovia uvádzajú jediný žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o podstatný aspekt. Agentúre EASA teda vytýkajú, že z právneho hľadiska dostatočne nespresnila dôvody, ktoré ju viedli k záveru, že ceny navrhnuté tromi úspešnými uchádzačmi nie sú neobvykle nízke. V tomto ohľade žalobcovia vychádzajú konkrétne z verejných štatistík a z porovnania technického skóre úspešných uchádzačov so svojím skóre.

O predmete sporu

- 29 EASA tvrdí, že v rozsahu, v akom sa žaloba vzťahuje na „implicitné rozhodnutie o neuzavretí rámcových zmlúv so žalobcami“, je neprípustná. Za predpokladu, že Všeobecný súd rozhodne zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia v rozsahu, v akom sa ním uzatvárajú rámcové zmluvy s tromi úspešnými uchádzačmi, totiž prislúcha agentúre EASA, aby prijala opatrenia potrebné na vykonanie tohto rozsudku podľa článku 266 ZFEÚ. Všeobecný súd nemôže svojím posúdením nahradiť posúdenie agentúry EASA tak, že jej uloží povinnosť uzavrieť jednu z rámcových zmlúv so žalobcami.
- 30 Túto námietku treba odmietnuť. Zo žaloby vyplýva, že žalobcovia vo svojich návrhoch nepožadujú, aby im bola zákazka zadaná, ale iba to, aby napadnuté rozhodnutie, ktorým sa táto zákazka zadáva iným trom uchádzačom, a teda sa implicitne rozhoduje nezadať ju žalobcom, bolo zrušené.
- 31 Je nesporné, že žalobcovia majú skutočný záujem na dosiahnutí zrušenia napadnutého rozhodnutia. Bolo už totiž rozhodnuté, že uchádzači, ktorých ponuky boli odmietnuté, majú právny záujem na podaní žaloby o neplatnosť rozhodnutia o zadaní zákazky, aby na základe povinnosti, ktorá vyplýva z článku 266 ZFEÚ, dosiahli primeranú nápravu svojej situácie, ktorá môže mať prípadne podobu finančného odškodnenia zodpovedajúceho spôsobenej škode (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. októbra 2015, *Direct Way a Direct Way Worldwide/Parlament*, T-126/13, EU:T:2015:819, bod 44).
- 32 Za okolností prejednávanej veci treba uviesť, že napadnuté rozhodnutie, ktoré obsahuje v prílohe hodnotiacu správu, obsahuje jednak časť týkajúcu sa zadania zákazky na služby trom uchádzačom zoradeným podľa zostupného systému a jednak implicitne, ale nevyhnutne, časť týkajúcu sa odmietnutia ponuky konzorcia žalobcov, ktoré sa po vyhodnotení ponúk neumiestnilo na prvých troch miestach, ale ktoré figuruje v každej fáze tohto hodnotenia. Tieto dve časti v skutočnosti predstavujú iba jedno a to isté rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. februára 2016, *PRIMA/Komisia*, T-722/14, neuvverejnený, EU:T:2016:61, bod 16 a citovanú judikatúru).
- 33 Preto sa treba domnievať, že predmetom žaloby je zrušenie napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ním sporná zákazka zadáva trom uchádzačom, ktorí sú iní ako žalobcovia, a teda ktorým sa odmieta ponuka, ktorú v súvislosti s touto zákazkou predložili žalobcovia. Námietku neprípustnosti vznesenú agentúrou EASA tak treba zamietnuť.

O veci samej

- 34 Na úvod je potrebné konštatovať, že žalobcovia tým, že sa obmedzili na jediný žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o otázku, či ceny úspešných ponúk neboli neobvykle nízke, neuvádzajú inú argumentáciu, ktorá by sa podľa agentúry EASA týkala napríklad prístupu k dokumentom, pri ktorých sa uvádza dôverný charakter, alebo existencie zjavne nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustil verejný obstarávateľ v rámci postupu verejného obstarávania.

O posúdení existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou a povinnosti odôvodnenia

- 35 Najprv treba pripomenúť, že verejný obstarávateľ má širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré treba zohľadniť na účely prijatia rozhodnutia o uzavretí zmluvy vo verejnom obstarávaní. Táto široká miera voľnej úvahy mu je priznaná v priebehu verejného obstarávania, a to aj pokiaľ ide o výber a hodnotenie kritérií hodnotenia ponúk (pozri rozsudok z 26. januára 2017, TV1/Komisia, T-700/14, neuvverejnený, EU:T:2017:35, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 36 Takisto je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ autor aktu disponuje širokou mierou voľnej úvahy, rešpektovanie záruk poskytnutých právnym poriadkom Únie v správnych konaniach má ešte zásadnejšiu dôležitosť. Medzi tieto záruky patrí najmä povinnosť autora aktu dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutia. Len tak môže súd Únie overiť, či boli splnené skutkové a právne okolnosti, od ktorých závisí výkon diskrečnej právomoci (pozri rozsudok z 2. februára 2017, European Dynamics Luxembourg a Evropaiki Dynamiki/Komisia, T-74/15, neuvverejnený, EU:T:2017:55, bod 36 a citovanú judikatúru). Nedodržanie podstatných formálnych náležitostí v rozhodnutí musí viesť k jeho zrušeniu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. marca 1995, Parlament/Rada, C-65/93, EU:C:1995:91, bod 21).
- 37 Navyše na účely preskúmania, či EASA splnila svoju povinnosť odôvodnenia, pokiaľ ide o posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou, je potrebné identifikovať prvky, ktoré v tejto súvislosti vyžaduje judikatúra.
- 38 Tieto prvky sa týkajú po prvé obsahu odôvodnenia, po druhé lehoty, v ktorej musí byť odôvodnenie poskytnuté dotknutému uchádzačovi, a po tretie rozsahu vyžadovaného odôvodnenia.
- 39 Pokiaľ ide po prvé o obsah odôvodnenia, treba pripomenúť, že posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou je jedným z faktorov, ktoré verejný obstarávateľ musí overiť podľa článku 151 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L 362, 2012, s. 1), zmeneného delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2015/2462 z 30. októbra 2015 (Ú. v. EÚ L 342, 2015, s. 7) (ďalej len „vykonávacie nariadenie“).
- 40 V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že pojem „ponuka s neobvykle nízkou cenou“ nie je vymedzený ani ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1), naposledy zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/1929 z 28. októbra 2015 (Ú. v. EÚ L 286, 2015, s. 1) (ďalej len „rozpočtové nariadenie“), ani ustanoveniami vykonávacieho nariadenia. Bolo však rozhodnuté, že ponuka s neobvykle nízkou cenou sa má posudzovať s ohľadom na základné prvky ponuky a predmetné plnenie (rozsudok z 28. januára 2016, Agriconsulting Europe/Komisia, T-570/13, EU:T:2016:40, bod 55).
- 41 Podľa článku 276 ods. 4 vykonávacieho nariadenia komisia pre vyhodnotenie ponúk si v prípade ponúk s neobvykle nízkou cenou vyžiada všetky spresnenia, ktoré považuje za potrebné a ktoré sa týkajú zostavenia ponuky.

- 42 Povinnosť verejného obstarávateľa overiť serióznosť ponuky vyplýva z predchádzajúcej existencie pochybností o jej dôveryhodnosti, keďže hlavným cieľom článku 276 ods. 4 vykonávacieho nariadenia je umožniť uchádzačovi, aby nemohol byť vylúčený z daného verejného obstarávania bez možnosti odôvodniť obsah svojej ponuky, ktorá sa javí ako ponuka s neobvykle nízkou cenou. Komisia pre vyhodnotenie ponúk je teda povinná vyžiadať si všetky spresnenia, ktoré považuje za potrebné a ktoré sa týkajú zostavenia ponuky predtým, ako ponuku prípadne odmietne, len vtedy, ak existujú takéto pochybnosti. Naopak, v prípade, keď sa zdá, že nejde o ponuku s neobvykle nízkou cenou podľa článku 151 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, článok 276 ods. 4 tohto nariadenia sa neuplatní (pozri analogicky rozsudok z 26. januára 2017, TV1/Komisia, T-700/14, neuvverejnený, EU:T:2017:35, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 43 Takéto pochybnosti môžu existovať najmä vtedy, ak jednak nie je isté, či je ponuka v súlade s právnymi predpismi krajiny, v ktorej sa služby majú poskytovať, a to v oblasti odmeňovania zamestnancov, prispievania do systému sociálneho zabezpečenia, dodržiavania noriem bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predaja so stratou, a jednak, či ponúknutá cena zahŕňa všetky náklady vyplývajúce z technických aspektov ponuky (rozsudok z 8. októbra 2015, Secolux/Komisia, T-90/14, neuvverejnený, EU:T:2015:772, bod 62). Ide o prípad, keď je cena uvedená v niektorej z ponúk podstatne nižšia ako cena ostatných predložených ponúk alebo obvyklých cien na trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 88).
- 44 Z uvedeného vyplýva, že posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou verejným obstarávateľom sa vykonáva v dvoch fázach (rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 87).
- 45 V prvej fáze musí verejný obstarávateľ posúdiť, či „sa zdá“, že predložená ponuka má neobvykle nízku cenu alebo náklady (pozri článok 151 ods. 1 vykonávacieho nariadenia). Použitie slovesa „zdať sa“ vo vykonávacom nariadení znamená, že verejný obstarávateľ vykoná *prima facie* posúdenie neobvykle nízkej ceny ponuky. Vykonávacie nariadenie teda verejnému obstarávateľovi neukladá povinnosť vykonať z úradnej povinnosti podrobnú analýzu základných prvkov každej ponuky s cieľom zistiť, či nepredstavuje ponuku s neobvykle nízkou cenou. V prvej fáze musí teda verejný obstarávateľ len stanoviť, či predložené ponuky neobsahujú náznak, ktorý by vzbudzoval podozrenie, že by mohli mať neobvykle nízku cenu (pozri analogicky rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 88, ktorý sa odvoláva na staré znenie článku 151 vykonávacieho nariadenia, ktorého podstata sa v znení vykonávacieho nariadenia uplatniteľného v prejednávanej veci nezmenila).
- 46 V druhej fáze, ak existujú náznaky vzbudzujúce podozrenie, že ponuka by mohla mať neobvykle nízku cenu, verejný obstarávateľ musí uskutočniť overenie základných prvkov ponuky s cieľom ubezpečiť sa, že táto ponuka nemá neobvykle nízku cenu. Keď verejný obstarávateľ uskutoční toto overenie, má povinnosť umožniť uchádzačovi, ktorý predložil uvedenú ponuku, vyjadriť sa, z akých dôvodov sa domnieva, že jeho ponuka nemá neobvykle nízku cenu. Verejný obstarávateľ následne musí posúdiť poskytnuté vysvetlenia a stanoviť, či má predmetná ponuka neobvykle nízku cenu, a ak áno, má povinnosť ju odmietnuť (rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 89).
- 47 V prejednávanej veci je preukázaná existencia pochybností o cenách ponúkaných viacerými uchádzačmi. Na jednej strane samotná EASA mala pochybnosti o tejto otázke, ktoré viedli verejného obstarávateľa k tomu, že dotknutým uchádzačom vrátane troch úspešných uchádzačov položil otázky 13. júla 2017 a 18. augusta 2017. Na druhej strane žalobcovia po tom, ako boli informovaní o výsledku verejného obstarávania, oznámili 6. a 25. septembra 2017 agentúre EASA svoje vlastné pochybnosti a indície o existencii ponúk s neobvykle nízkou cenou. Žalobcovia opakovane a hneď, ako mohli, žiadali EASA o poskytnutie výslovného odôvodnenia jej posúdenia, pokiaľ ide o existenciu ponúk s neobvykle nízkou cenou, a to v súvislosti s hodnotením a zadaním spornej zákazky.

- 48 Treba konštatovať, že požadovaním oznámenia dôvodov, vzhľadom na ktoré komisia pre vyhodnotenie ponúk zastávala názor, že ponuky úspešných uchádzačov nemajú neobvykle nízku cenu, sa žalobcovia usilovali o to, aby verejný obstarávateľ vysvetlil charakteristiky a výhody týchto ponúk (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. februára 2017, *European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia*, T-74/15, neuvěřený, EU:T:2017:55, bod 46 a citovanú judikatúru). Treba pripomenúť, že konzorcium žalobcov sa nenachádzalo v niektorej zo situácií vyžadujúcich vylúčenie, jeho ponuka bola v súlade so súťažnými podkladmi a táto ponuka nebola úspešná, pretože nebola považovaná za ekonomicky najvýhodnejšiu. Zdá sa tiež, že v súvislosti s hodnotením ponúk z hľadiska ich technického aspektu sa ponuka konzorcia žalobcov umiestnila na prvom mieste s 91 bodmi zo 100. Na konci hodnotenia a vzhľadom na výsledok hodnotenia ponúk z hľadiska ich finančného aspektu však bola ponuka konzorcia žalobcov zaradená na piate miesto zo šiestich klasifikovaných uchádzačov.
- 49 Treba tiež pripomenúť, že pri existencii náznaku, ktorý môže vzbudzovať podozrenie, pokiaľ ide o existenciu ponúk s neobvykle nízkou cenou, je verejný obstarávateľ povinný oznámiť vylúčenému uchádzačovi, ktorý o to výslovne požiada, dôvody umožňujúce pochopiť, prečo sa mu úspešná ponuka nezdála byť ponukou s neobvykle nízkou cenou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2017, *European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie*, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 93).
- 50 Inými slovami v takejto situácii posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou patrí medzi charakteristické znaky a relatívne výhody úspešných ponúk, ku ktorým je verejný obstarávateľ povinný v súlade s článkom 113 ods. 3 písm. a) rozpočtového nariadenia oznámiť relevantné informácie, ak ho o to výslovne požiada uchádzač, ktorý sa nenachádza v niektorej zo situácií vyžadujúcich vylúčenie a ktorého ponuka je v súlade so súťažnými podkladmi.
- 51 Pokiaľ ide po druhé o lehotu, v ktorej sa musí odôvodnenie poskytnúť, judikatúra spresnila, že odôvodnenie musí byť v zásade oznámené dotknutej osobe v rovnakom čase ako rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu (rozsudky z 29. septembra 2011, *Elf Aquitaine/Komisia*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 149, a z 19. júla 2012, *Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia*, C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, bod 74).
- 52 Informácie oznámené neskôr však možno zohľadniť na účely preskúmania dostatočnosti odôvodnenia, pokiaľ sa obmedzujú na poskytnutie bližších podrobností týkajúcich sa prvotného odôvodnenia a sú založené na skutkových a právnych okolnostiach existujúcich ku dňu uvedeného rozhodnutia (pozri rozsudok z 2. februára 2017, *European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia*, T-74/15, neuvěřený, EU:T:2017:55, bod 38 a citovanú judikatúru).
- 53 Otázka, či bola dodržaná povinnosť odôvodnenia, sa však má posúdiť podľa informácií, ktoré mal žalobca k dispozícii najneskôr v okamihu podania žaloby (pozri rozsudok z 2. februára 2017, *European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia*, T-74/15, neuvěřený, EU:T:2017:55, bod 37 a citovanú judikatúru). Absenciu odôvodnenia teda nemožno napraviť tým, že dotknutá osoba sa dozvie o dôvodoch rozhodnutia v priebehu konania pred súdmi Únie (rozsudky z 29. septembra 2011, *Elf Aquitaine/Komisia*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 149, a z 19. júla 2012, *Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia*, C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, bod 74).
- 54 Vysvetlenia predložené po prvýkrát a dodatočne pred súdom možno zohľadniť iba v prípade výnimočných okolností (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. mája 2009, *VIP Car Solutions/Parlament*, T-89/07, EU:T:2009:163, bod 76 a citovanú judikatúru).
- 55 Keďže v prejednávanej veci neexistujú výnimočné okolnosti, informácie umožňujúce preskúmať odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou, sú teda informácie, ktoré EASA oznámila žalobcom najneskôr v čase podania žaloby 30. októbra 2017.

- 56 Po tretie treba zohľadniť kritériá, ktoré judikatúra stanovila v súvislosti s rozsahom požadovaného odôvodnenia, najmä pokiaľ ide o posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou.
- 57 Pokiaľ ide o odôvodnenie individuálnych rozhodnutí, povinnosť stanovená v článku 296 ZFEÚ má za cieľ, okrem snahy umožniť preskúmanie súdom, jasne a jednoznačne vyjadriť odôvodnenie inštitúcie, ktorá je autorom aktu, a to tak, aby dotknutým osobám umožňovala oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia a aby im poskytovala dostatočné údaje o tom, či rozhodnutie prípadne obsahuje vadu, na základe ktorej možno spochybniť jeho platnosť (pozri rozsudky z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, body 147 a 148 a citovanú judikatúru, a z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 115 a citovanú judikatúru).
- 58 Navyše v rozsahu, v akom odôvodnenie musí zohľadniť najmä záujem, ktorý môžu mať osoby, ktorým je akt určený, na získaní vysvetlení, tento záujem sa prejavuje napríklad tvrdeniami, ktoré dotknuté osoby uviedli pred verejným obstarávateľom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, body 150 až 161).
- 59 Ako to zdôrazňuje EASA, požiadavka odôvodnenia sa musí tiež posudzovať v závislosti od okolností prejednávanej veci, najmä od obsahu aktu, povahy uvádzaných dôvodov a záujmu, ktorý na jeho objasnení môžu mať osoby, ktorým je akt určený, alebo iné osoby, ktorých sa akt priamo a osobne týka. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, sa musí posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj s ohľadom na jeho kontext a na všetky právne predpisy, ktoré upravujú dotknutú oblasť (rozsudky z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 150, a z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 116).
- 60 Vo všeobecnosti, pokiaľ ide o verejné zákazky zadávané inštitúciami Únie, na jednej strane článok 113 ods. 2 rozpočtového nariadenia stanovuje, že verejný obstarávateľ oznámi každému neúspešnému uchádzačovi dôvody odmietnutia jeho ponuky. Na druhej strane verejný obstarávateľ podľa článku 113 ods. 3 oznámi každému uchádzačovi, ktorý sa nenachádza v niektorej zo situácií vyžadujúcich vylúčenie, ktorého ponuka je v súlade so súťažnými podkladmi a ktorý o to písomne požiada, charakteristické znaky a relatívne výhody úspešnej ponuky, ako aj názov úspešného uchádzača. V tejto súvislosti článok 161 ods. 2 vykonávacieho nariadenia spresňuje, že „verejný obstarávateľ oznámi informácie uvedené v článku 113 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách čo najskôr a v každom prípade do 15 dní od prijatia písomnej žiadosti“.
- 61 Článok 113 ods. 2 a 3 rozpočtového nariadenia a článok 161 ods. 2 vykonávacieho nariadenia teda upravujú vo vzťahu k uchádzačom, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v článku 113 ods. 3 rozpočtového nariadenia, odôvodnenie v dvoch fázach.
- 62 Pokiaľ ide konkrétnejšie o posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou, je potrebné zdôrazniť, že keď sa od verejného obstarávateľa vyžaduje, aby uviedol dôvody, vzhľadom na ktoré sa ponuka nepovažovala za ponuku s neobvykle nízkou cenou, nezaväzuje ho to, aby odhalil presné informácie o technických a finančných aspektoch tejto ponuky, ako sú ponúkané ceny alebo zdroje, ktoré úspešný uchádzač navrhuje použiť s cieľom poskytovať služby, ktoré ponúka. S cieľom poskytnúť dostatočné odôvodnenie tohto aspektu úspešnej ponuky musí verejný obstarávateľ uviesť dôvody, na základe ktorých dospel jednak k záveru, že taká ponuka predovšetkým svojimi finančnými charakteristikami rešpektuje najmä právne predpisy krajiny, v ktorej sa majú služby poskytovať, a to v oblasti odmeňovania zamestnancov, prispievania do systému sociálneho zabezpečenia a dodržiavania noriem bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a jednak, že ponúknutá cena zahŕňa všetky náklady vyplývajúce z technických aspektov úspešnej ponuky (pozri rozsudok z 2. februára 2017, European Dynamics Luxembourg a Evropaiki Dynamiki/Komisia, T-74/15, neuvverejnený, EU:T:2017:55, bod 49 a citovanú judikatúru).

- 63 Rovnako nie je pre verejného obstarávateľa dostatočné obmedziť sa na jednoduché konštatovanie v jedinej vete, podľa ktorého úspešná ponuka v rámci predkladania ponúk nie je neobvykle nízka, ani sa obmedziť na tvrdenie, že existoval názor, že to tak nie je (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. februára 2017, *European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia*, T-74/15, neuvěřený, EU:T:2017:55, body 45, 47 a citovanú judikatúru). Verejný obstarávateľ nemôže odôvodniť neexistenciu ponuky s neobvykle nízkou cenou tým, že sa obmedzí na konštatovanie, že v nadväznosti na vysvetlenia predložené dotknutým uchádzačom existoval názor, že uvedená ponuka nie je ponukou s neobvykle nízkou cenou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2013, *European Dynamics Belgium a i./EMA*, T-638/11, neuvěřený, EU:T:2013:530, bod 64).
- 64 Navyše judikatúra spresnila, že nestačí predložiť izolované tabuľky alebo číselné údaje a že v prípade neexistencie vysvetľujúcich komentárov k ponukám body pridelené verejným obstarávateľom odrážajú len výsledok vykonaného hodnotenia a nemôžu vyjadrovať samotné hodnotenie uskutočnené verejným obstarávateľom alebo jeho stručné zhrnutie. Podľa judikatúry musí byť možné pochopiť, ako prišiel verejný obstarávateľ k predmetnému výsledku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2016, *Argus Security Projects/Komisia*, T-266/14, neuvěřený, EU:T:2016:415, body 47 až 51).
- 65 Pri pochybnostiach, pokiaľ ide o existenciu ponúk s neobvykle nízkou cenou, tak musí verejný obstarávateľ uviesť dôvody, na základe ktorých dospel jednak k záveru, že úspešné ponuky predovšetkým svojimi finančnými charakteristikami rešpektujú najmä právne predpisy krajiny, v ktorej sa majú služby poskytovať, a to v oblasti odmeňovania zamestnancov, prispievania do systému sociálneho zabezpečenia a dodržiavania noriem bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a jednak, že ponúknutá cena zahŕňa všetky náklady vyplývajúce z technických aspektov úspešných ponúk (rozsudok z 15. októbra 2013, *European Dynamics Belgium a i./EMA*, T-638/11, neuvěřený, EU:T:2013:530, bod 68).
- O informáciách oznámených žalobcom, pokiaľ ide o posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou*
- 66 Práve vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 35 až 65 vyššie treba preskúmať jediný žalobný dôvod týkajúci sa nedostatku odôvodnenia v súvislosti s podozrením, že ponuky úspešných uchádzačov sú ponukami s neobvykle nízkou cenou.
- 67 Počas dvoch mesiacov, ktoré uplynuli medzi okamihom, keď verejný obstarávateľ informoval žalobcov 28. augusta 2017, že ich ponuka nie je na konci postupu hodnotenia úspešná, a podaním žaloby 30. októbra 2017, žalobcovia jasne a opakovane žiadali o oznámenie dôvodov, ktoré verejnemu obstarávateľovi umožnili konštatovať, že ponuky predložené tromi úspešnými uchádzačmi nie sú ponukami s neobvykle nízkou cenou.
- 68 Po prvé je potrebné konštatovať, že EASA individuálne neodpovedala na žiadosti žalobcov, hoci uviedli konkrétne dôvody, na ktorých boli založené ich pochybnosti, pričom sa odvolávali najmä na štatistiky o minimálnych denných sadzbách, ktoré uverejňuje PayScale, internetová stránka špecializovaná na informácie týkajúce sa mzdových náhrad a odmien, a to vo svojom liste zo 6. septembra 2017 a s odkazom na porovnanie svojho technického skóre so skóre úspešných uchádzačov vo svojom liste z 25. septembra 2017. Podľa judikatúry citovanej v bodoch 63 až 65 vyššie žalobcovia mali vzhľadom na uvádzané tvrdenia právo dostať vysvetlenia.
- 69 Ak sa EASA domnievala, že body porovnania použité na účely výpočtov žalobcov nie sú platné, mohla to uviesť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. februára 2017, *European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia*, T-74/15, neuvěřený, EU:T:2017:55, bod 51). V každom prípade EASA nebola zbavená svojej povinnosti poskytnúť vysvetlenia.

- 70 Po druhé po preskúmaní informácií, ktoré EASA skutočne poskytla žalobcom a ktoré uvádza vo svojom vyjadrení k žalobe na účely preukázania, že si týmto spôsobom splnila svoje povinnosti odôvodnenia, pokiaľ ide o otázku ponúk s potenciálne neobvykle nízkou cenou, sa zdá, že tieto informácie boli buď irelevantné alebo neúplné.
- 71 Informácie, ktoré EASA sprístupnila žalobcom, sa netýkajú otázky neobvykle nízkych cien. Odpovede z 1. a 15. septembra 2017 na žiadosti žalobcov totiž obsahovali názvy troch úspešných uchádzačov, výňatok z hodnotiacej správy a dodatočné informácie týkajúce sa technického hodnotenia, ako aj všeobecné potvrdenie, že vo verejnom obstarávaní nebola zistená žiadna nezrovnalosť. Sprístupnené podrobnosti sa týkali len technických aspektov. Navyše napadnuté rozhodnutie, ktorého úplnú kópiu žalobcovia dostali 17. októbra 2017, sa netýka cien. Hodnotiacia správa, ktorej kópia je pripojená v prílohe k napadnutému rozhodnutiu a na ktorú toto rozhodnutie odkazuje, obsahuje veľmi veľa utajených častí a neposkytuje informácie o cenách a ich zložení. Táto správa obsahuje všeobecnú poznámku uvádzajúcu, že hodnotitelia kontrolovali finančné ponuky z hľadiska aritmetických chýb. Takisto sa uvádza finančné skóre, ale bez akéhokoľvek vysvetlenia, a príloha E je uvedená s textom „model finančnej ponuky“. Hodnotiacia správa tiež uvádza, že uchádzačom, ktorých ponuky vyžadovali objasnenie, bola ponúknutá možnosť odpovedať na takéto žiadosti o objasnenie. Správa v tomto ohľade odkazuje na „prílohu G“ na účely prehľadu dotknutých uchádzačov a zhrnutia vzájomnej komunikácie a korešpondencie.
- 72 Príloha G hodnotiacej správy, ako aj viaceré e-maily, ktorých kópie, čiastočne utajené, boli postúpené žalobcom, sa totiž týkajú predmetu neobvykle nízkych cien.
- 73 Žalobcovia tak dostali štandardný formulár s rôznymi otázkami vrátane otázok o cenách, ale odpovede na tieto formuláre neboli poskytnuté. Navyše príloha G obsahuje poznámky, podľa ktorých traja úspešní uchádzači poskytli vysvetlenia a požadované dôkazy, vrátane spoločností Atos a Icarus po predĺžení lehoty do 26. júla 2017, zatiaľ čo v prípade spoločnosti e-KARE boli v ten istý deň sformulované nové žiadosti o vysvetlenia.
- 74 Kópia hodnotiacej správy postúpená žalobcom, ako aj jej prílohy, však neobsahujú odôvodnenie, ktoré vzhľadom na požadované a prijaté vysvetlenia viedlo hodnotiteľov k záveru, že ponuky štyroch uvedených konzorcií neboli napriek ich pôvodnému podozreniu ponukami s neobvykle nízkou cenou.
- 75 EASA tiež žalobcom sprístupnila svoje e-maily so žiadosťami o odôvodnenie ceny, ktoré boli zaslané dotknutým uchádzačom v júli a auguste 2017. Všetky konkrétne informácie boli utajené. Tieto dokumenty odhaľujú predmet žiadostí o odôvodnenie, a to sadzbu niektorých profilov bez toho, aby identifikovali problematické profily. Navyše EASA vo svojich e-mailoch požaduje dôkazy, pričom pripomína kategórie prípustných dôkazov a uchádzačov informuje o ich povinnosti preukázať dodržiavanie pravidiel práva v oblasti sociálnych vecí a pracovného práva. EASA v jednom zo svojich e-mailov zaslaných spoločnosti UniSystems zdôrazňuje povinnosť uchádzača potvrdiť, že je schopná uplatňovať ponúknuté ceny počas celej doby platnosti rámcovej zmluvy.
- 76 Aj keď tieto dokumenty obsahujú informácie, ktoré sú o niečo podrobnejšie než len lakonické konštatovanie, sprístupnenie týchto roztrúsených informácií nepostačuje na splnenie povinnosti odôvodnenia. Tieto dokumenty sa po prvé obmedzujú na predanie určitých informácií o postupe agentúry EASA, ale neuvádza sa v nich jej odôvodnenie, pokiaľ ide o relevantné charakteristiky cien. Tieto informácie teda neumožňujú zistiť, aké boli dôvody autora aktu, a to nielen s cieľom umožniť súdu vykonať svoje preskúmanie, ale aj dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia, aby mohli uplatniť svoje práva (rozsudok z 2. februára 2017, European Dynamics Luxembourg a Evropaiki Dynamiki/Komisija, T-74/15, neuvverejnený, EU:T:2017:55, bod 47).
- 77 Po druhé z judikatúry citovanej v bode 64 vyššie vyplýva, že verejný obstarávateľ je povinný pripojiť k informáciám oznámeným vo forme číselných údajov alebo tabuliek vysvetľujúce komentáre, ktoré umožňujú pochopiť, ako dospel k predmetnému výsledku, a vysloviť hodnotenie, ktoré prijal. Jediný

komentár, ktorý žalobcovia dostali včas, pokiaľ ide o posúdenie otázky potenciálne neobvykle nízkej ceny, sa nachádzal v liste z 15. septembra 2017, podľa ktorého sa vysvetlenia požadované od jednotlivých uchádzačov týkali rôznych tém a odpovede hodnotila a odsúhlasovala komisia pre vyhodnotenie ponúk. Tieto oznámenia nepostačujú na splnenie požiadaviek odôvodnenia stanovených judikatúrou.

- 78 EASA tvrdí, že sprístupnené dokumenty ponúkajú žalobcom dostatočnú znalosť kontextu. Odvoláva sa na rozsudok zo 4. júla 2017, *European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie* (T-392/15, EU:T:2017:462, bod 97), z ktorého vyplýva, že znalosť kontextu môže žalobcom umožniť napadnúť dôvodnosť rozhodnutia. V prejednávanej veci však čiastkové informácie sprístupnené žalobcom, hoci aj v kombinácii s cieľom vytvoriť znalosť kontextu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie prijaté, nepostačujú. Vo veci, v ktorej bol vydaný citovaný rozsudok, sa verejný obstarávateľ domnieval, že úspešné ponuky neobsahovali žiadnu indíciu, ktorá by mohla vyvolávať podozrenia, pokiaľ ide o ich neobvykle nízku cenu. V prejednávanej veci sa pôvodné podozrenie na neobvykle nízku cenu nespochybňuje. Žalobcovia sa zaujímajú o dôvod, pre ktorý sa verejný obstarávateľ rozhodol rozptýliť svoje pôvodné pochybnosti. EASA mohla vysvetliť bez toho, aby porušila svoje povinnosti dôverného zaobchádzania, akým spôsobom ju traja úspešní uchádzači presvedčili o primeranosti svojich ponúk tak, ako to urobila neskôr v rámci konania pred ombudsmanom.
- 79 Navyše ani s ohľadom na výňatky niektorých e-mailov a hodnotiacej správy v prejednávanej veci z týchto sprístupnených dokumentov nevyplýva žiadna informácia, pokiaľ ide o otázku, či navrhovaná cena zahŕňa všetky náklady súvisiace s technickými aspektmi úspešnej ponuky, hoci žalobcovia vo svojom liste z 25. septembra 2017 výslovne pripomenuli, že podľa judikatúry z právneho hľadiska dostatočné odôvodnenie, pokiaľ ide o otázku neobvykle nízkej ceny, musí nevyhnutne zahŕňať tento prvok.
- 80 Po tretie treba uznať, že informácia poskytnutá agentúrou EASA v rámci konania pred ombudsmanom obsahuje podrobnejšie odôvodnenie, ktoré ho viedlo k ukončeniu konania vzhľadom na konštatovanie, že vec je vyriešená. Ak by totiž bolo žalobcom včas oznámené takéto vysvetlenie, mohlo byť možné vyhnúť sa súčasnému sporu. Dodatočné informácie poskytnuté agentúrou EASA však nemožno zohľadniť na účely odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pretože pochádzajú zo 4. decembra 2017, zatiaľ čo žaloba bola podaná už 30. októbra 2017.
- 81 Po štvrté EASA sa nemôže zbaviť svojej povinnosti odôvodnenia na základe tvrdenia o dôvernom charaktere dokumentov.
- 82 Prístup k dokumentom totiž nie je jediným dostupným prostriedkom na oboznámenie sa s informáciami požadovanými na účely konštatovania dostatočnosti odôvodnenia podľa práva. Údajný dôverný charakter určitých dokumentov nebráni verejnému obstarávateľovi, aby abstraktnejším spôsobom preformuloval dôvody, na základe ktorých prijal rozhodnutie nevyhlásiť dotknutých uchádzačov z verejného obstarávania z dôvodu neobvykle nízkej ceny.
- 83 Je pravda, ako to uvádza EASA, že povinnosť poskytnúť odôvodnenie nedovoľuje sprístupnenie dôverných informácií. EASA však netvrdí, že na základe výslovnej žiadosti nebolo možné poskytnúť primerané odôvodnenie parafrázovaním dôverných podrobností alebo jasnejšie a užitočnejšie odôvodnenie než utajené strany. Aj keď niektoré údaje nemožno sprístupniť, je v zásade možné opísať aspoň povahu týchto údajov alebo kategóriu, z ktorej pochádzajú, alebo aj predložiť percentuálne podiely, ktoré umožňujú porovnať predmetné ceny s referenčnými hodnotami. Judikatúra tak uznala za odôvodnenia, ktoré môžu vysvetľovať podstatnú odchýlku cien, napríklad tieto informácie: využívanie subdodávok zo strany žalobcu vo výške 35 %, hoci úspešný uchádzač má zamestnancov na všetky úlohy, skutočnosť, že žalobca je novým subjektom na trhu, ktorý nepozná predmet plnení, a teda

uplatnil vyššiu maržu a výdavky realizované úspešným uchádzačom, pokiaľ ide o ceny, porovnania s podobnými skoršími zmluvami, pokiaľ ide o cenu a kvalitu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. októbra 2015, Secolux/Komisia, T-90/14, neuvverejnený, EU:T:2015:772, body 64 a 65).

- 84 Informácie tohto druhu nezasahujú do dôvernosti obchodných údajov, názvov zmluvných partnerov v rámci predchádzajúcich zmlúv a iných citlivých podrobností. V prejednávanej veci totiž samotná EASA vo svojom liste z 28. augusta 2017 sprístupnila „vážené finančné skóre“ prvého úspešného uchádzača. Ak teda toto skóre nefiguruje medzi údajmi, ktoré považovala za dôverné, vyvstáva otázka, prečo žalobcom nebolo oznámené „vážené finančné skóre“ úspešných uchádzačov na druhom a treťom mieste. EASA mala zohľadniť tak zásadu transparentnosti, ako aj ochranu legitímnych obchodných záujmov podnikov a lojálnu hospodársku súťaž. Podľa judikatúry sa musia tieto ciele vzájomne zosúladiť s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie rozpočtového nariadenia a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mím. vyd. 01/003, s. 331) (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 2017, Evropaïki Dynamiki/Parlament, T-136/15, EU:T:2017:915, bod 67 a citovanú judikatúru).
- 85 V prejednávanej veci EASA najmä netvrdí, že nemala možnosť v primeranej lehote uviesť aspoň vysvetlenia porovnateľné s vysvetleniami, ktoré napokon na výzvu ombudsmana poskytla 4. decembra 2017 a ktoré zjavne nepovažovala za dôverné. Do tohto dátumu EASA nevyvinula žiadne úsilie na uvedenie odôvodnenia, ktoré by spĺňalo požadované kritériá. V plnom rozsahu sa sústreďovala na sprístupňovanie a dôvernosť dokumentov bez toho, aby považovala za potrebné poskytnúť vysvetlenia.
- 86 V liste zo 4. decembra 2017 však EASA koherentným a podrobnejším spôsobom opísala proces hodnotenia. Predovšetkým v ňom vysvetlila, že jej pôvodné pochybnosti o niektorých denných sadzbách boli rozptýlené predložením vzorcov pre výpočty, potvrdení o platbe, faktúr, odkazov na zmluvy týkajúce sa služieb poskytovaných v podobnom prostredí a vyhlásení, pokiaľ ide o dodržiavanie platných zákonov. Navyše EASA v tomto liste vysvetlila, že žalobcovia vo svojom liste zo 6. septembra 2017 nepredložili dostatočne silné dôkazy, na základe ktorých by bolo možné prvé tri ponuky odmietnuť.
- 87 Z toho vyplýva, že EASA vo svojej odpovedi zo 4. decembra 2017, ktorú ombudsman považoval za podrobnejšiu, lepšiu a komplexnejšiu, poskytla dôkaz o tom, že komplexnejšie odôvodnenie je možné bez toho, aby sa využili chránené informácie alebo podrobnosti. Otázka, či by toto odôvodnenie poskytnuté 4. decembra 2017 bolo dostatočné, nie je predmetom tohto konania. Na preukázanie procesného pochybenia vyžadovaného na zrušenie napadnutého rozhodnutia stačí konštatovať, že bolo možné včas poskytnúť primerané vysvetlenie, ale v primeranej lehote predložené nebolo.
- 88 Vzhľadom na uvedené treba vyhovieť jedinému žalobnému dôvodu založenému na nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o dôvody, ktoré viedli verejného obstarávateľa k záveru, že úspešné ponuky neboli ponukami s neobvykle nízkou cenou. V dôsledku toho treba konštatovať, že skutočnosť, že EASA v súvislosti s napadnutým rozhodnutím nedodržala podstatné formálne náležitosti, musí mať za následok jeho zrušenie bez toho, aby bolo potrebné položiť si otázku, či sa EASA nesprávne domnievala, že úspešné ponuky nie sú ponukami s neobvykle nízkou cenou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. februára 2017, European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki/Komisia, T-74/15, neuvverejnený, EU:T:2017:55, bod 53 a citovanú judikatúru).

O trovách

- 89 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže EASA nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom žalobcov.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora)

rozhodol takto:

- 1. Rozhodnutie Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva (EASA) z 28. augusta 2017, ktorým sa odmieta ponuka predložená konzorciom subjektov TRASYS International EEIG a Axianseu – Digital Solutions SA v rámci verejného obstarávania EASA.2017.HVP.08 týkajúceho sa verejnej zákazky na služby, pokiaľ ide o správu aplikácií a infraštruktúr v oblasti informatiky v Kolíne nad Rýnom (Nemecko), a zákazka sa systémom zostupného poradia zadáva iným trom uchádzačom, sa zrušuje.**
- 2. EASA je povinná nahradiť trovy konania.**

Frimodt Nielsen

Forrester

Perillo

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 10. septembra 2019.

Podpisy